

Ahmed İbni Kemal Hazretleri

Osmanlı âlim ve velîlerinin en meşhûrlarından. Büyük devlet ve ilim adamı. Asıl ismi Ahmed Şemseddîn'dir. Dedesi Kemâl Paşaya nisbetle "İbn-i Kemâl" veya "Kemâl Paşazâde" diye tanınmıştır.

Baba tarafından asker, anne tarafından ise ilim ile meşgûl olan bir âileye mensup bulunan İbn-i Kemâl, küçük yaştan itibaren âilesinin nezâretinde iyi bir tahsil ve terbiye gördü. Daha sonra baba mesleği olan askerlik yolunu seçti. Altı-bölük sipahisi olarak Sultan İkinci Bâyezîd Hanın seferlerine katıldı.

Ancak bu sırada karşılaştığı bir hâdise onun hayâtını, geleceğe yönelik plânlarını tamamen değiştirerek baba mesleği olan askerliği bırakmasına ve ilmiye sınıfına geçmesine sebep oldu. Kendisi bu olayı şöyle nakletmektedir:

Sultan İkinci Bâyezîd Han ile bir sefere çıkmıştık. O zaman vezîr, Halîl Paşanın oğlu İbrâhim Paşaydı. Şanlı, değerli bir vezirdi. Ahmed ibni Evrenos adında bir de kumandan vardı. Kumandanlardan hiçbirinin önüne geçemez, bir mecliste ondan ileri oturamazdı. Ben ise, vezîrin ve bu kumandanın huzûrunda ayakta, esas vaziyette dururdum. Bir defâsında, eski elbiseler giyinmiş biri geldi. Bu, kumandanlardan da yüksek yere oturdu ve kimse ona mâni olmadı. Buna hayret ettim. Arkadaşlarımdan birine, kumandanın da yüksek yere oturan bu zâtın kim olduğunu sordum. "Filibe Medresesi müderrisi, âlim bir zattır. İsmi MollaLütfî'dir." dedi. "Ne kadar maaş alır." dedim. "Otuz dirhem." dedi. "Makâmı bu kadar yüksek olan bu kumandanın yukarı nasıl oturur?" dedim. "Âlimler, ilimlerinden dolayı tâzim ve takdîr olunur, hürmet görürler. Geri bırakılırsa, bu kumandan ve vezîr buna râzı olmazlar." dedi. Düşündüm, "Ben bu kumandan derecesine çıkamam, ama çalışır gayret edersem, şu âlim gibi olurum." dedim ve ilim tahsîl etmeye niyet ettim.

Nitekim İbn-i Kemâl ordu ile Edirne'ye dönünce bu düşüncesini tatbik mevkiine koydu. Askerlikten ayrılarak ilim tahsîline başladı. Bu sırada Molla Lütfî, Edirne'deki Dârü'l-hadîs'e tâyin edilmişti. İbn-i Kemâl bir müddet onun derslerine devâm etti. Arkadaşları arasında zekâsı, kavrayış kabiliyeti ve yeteneği ile temâyüz etti. Kısa sürede ilimde yüksek makamlara kavuştu. Daha sonra Kestelli Muslihiddîn Mustafa Efendi, Hatîbzâde Muhyiddîn Mehmed Efendi ve Muârifzâde Sinânüddîn Yûsuf Efendilerden usûl ve tefsîr dersleri alarak tahsîlini tamamladı.

Mısır dönüşü yolculuk sırasında bir ara İbn-i Kemâl hazretlerinin atının ayağından sıçrayan çamurlar, Yavuz Sultan Selîm Hanın kaftanını kirletmişti. Pâdişâhın kaftanına çamur sıçrayınca, İbn-i Kemâl mahcûb olup, atını geriye çekerek ne yapacağını şaşırdı. Ancak Yavuz Sultan Selîm Han ona dönerek:

"Üzölmeyiniz, âlimlerin atının ayağından sıçrayan çamur, bizim için süstür, şereftir. Vasiyet ediyorum, bu çamurlu kaftanım, ben vefât ettikten sonra kabrimin üzerine örtülsün." dedi. Bu vasiyet, vefâtından sonra yerine getirildi. Bu hâdiseyi hatırlatan o kaftan, şimdi de Yavuz Sultan Selîm Hanın kabri üzerinde, bir câmekân içinde, târihî bir hâtıra olarak durmaktadır

Kaynak: Evliyalar Ansiklopedisi